

Bijlage: Antwerpia-America, De impact van Maarten de Vos op de koloniale beeldcultuur in Nieuw- Spanje

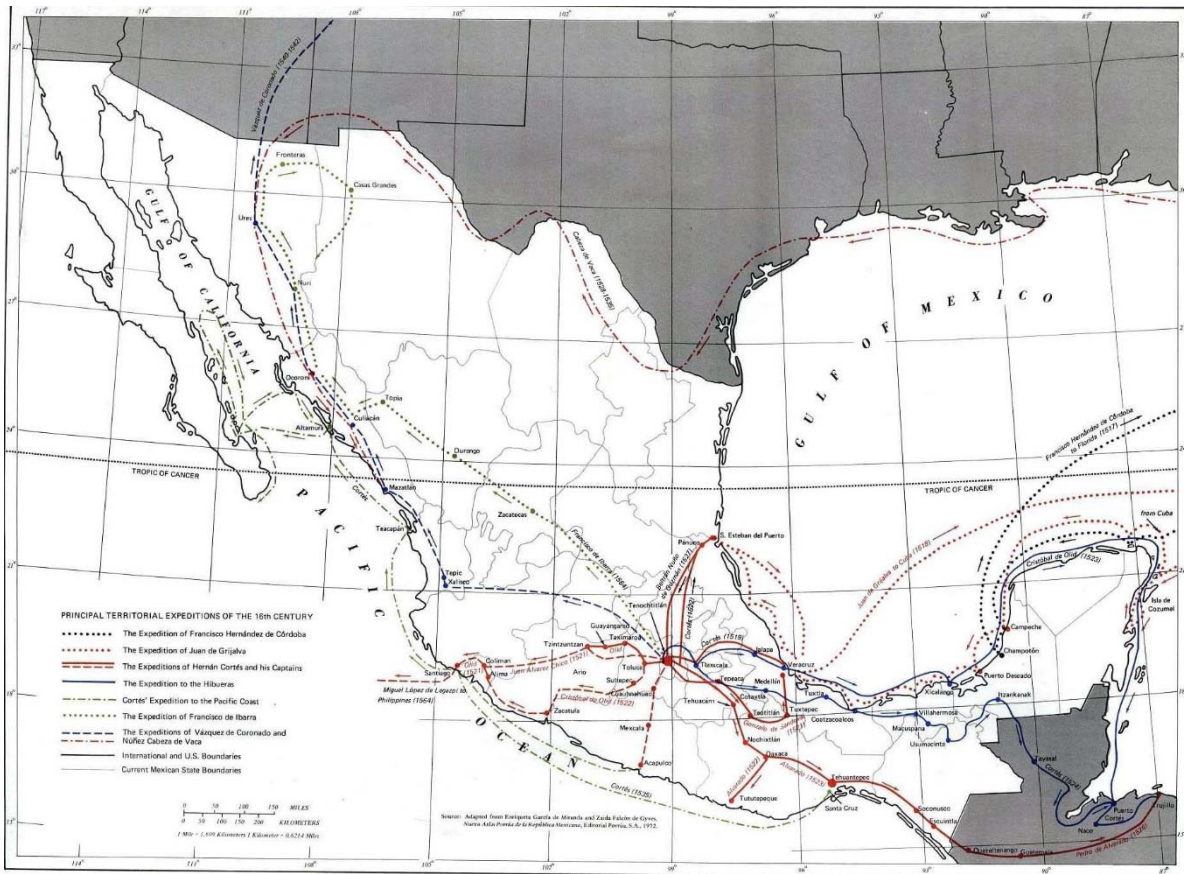
Reinout REYBROUCK

0516775

Academiejaar 2020-2021

Letteren en Wijsbegeerte

1. Visuele Bronnen

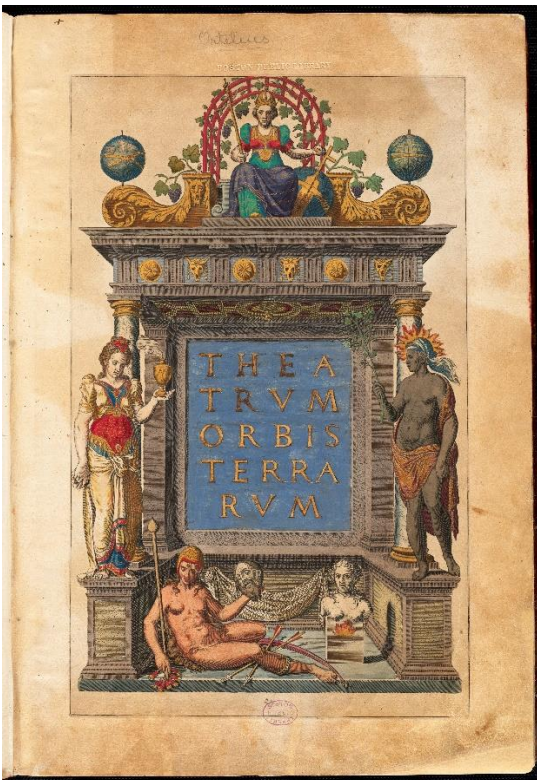
Figuur 1: Belangrijkste territoriale expedities van de 16de eeuw, Enriqueta García de Miranda & Zaïda Falcon de Gyves uit: *Nuevo Atlas Porrúa de la República Mexicana*, Editorial Porrúa S.A. 1972 ©.

Figuur 2: School van San José de Naturales, Mis van Sint Gregorius, 1539, vederen op hout met verf, cm: 68 x 56, Musée d'Auch.

Figuur 3: Adriaan Collaert, America, 1589, M. de Vos invent. Adrian. Collaert scalps. et excud. gravure, cm: 21.4 x 25.9., afbeelding: Metropolitan Museum ©, Hollstein De Vos: n.1399.

Figuur 4: Titelpagina van Abraham Ortelius' Theatrum Orbis Terrarum, 1570, gepubliceerd door Aegidius Coppenius, afbeelding: Boston Public Library, Norman B. Leventhal Map Center Collection

Figuur 5: Onbekende graveur, De grote vissen eten de kleine, c. 1580, M. De Vos invent, Ioan. Baptist. Vrints excud., gravure, cm: 23.7 x 29.3, afbeelding: Metropolitan Museum ©, Hollstein De Vos: n.1291.

Figuur 6: Pieter van den Heyden, De grote vissen eten de kleine, 1557, Hieronymus Bos inventor (Breugel), Cock excv, gravure, cm: 22,9 x 29,6, afbeelding: Rijksmuseum ©.

Figuur 7: Dirck Volckertsz Coornhert, *De keizerlijke troepen brengen beschaving naar de Indiën*, 1555, Heemsk. Inventor, Cock cum privilegio, gravure, cm: 17.6 × 23, afbeelding: Metropolitan Museum ©.

Figuur 8: Reconstructie van Maarten de Vos' retabel, door Andrés de la Concha, 1585. Studie en afbeelding: Elsa Arroyo ©.

Figuur 9: Neoklassiek retabel van Cuautilán ontworpen door architect Manuel González Galván, 1997, afbeelding: Elsa Arroyo ©.

Figuur 10: Maarten De Vos, de Openbaring van Johannes, (gesigneerd), c..1581, olieverf op doek bevestigd op paneel, cm: 240 x 170, Museo Nacional del Virreinato, México, afbeelding: Museo Nacional del Virreinato ©.

Figuur 11: Maarten De Vos, Detail uit de Openbaring van Johannes, Signatuur: Merten de Vos Fecit, c..1581, olieverf op doek bevestigd op paneel, Museo Nacional del Virreinato, México, afbeelding: Arroyo ©.

Figuur 12: Johannes Sadeler I, Het heilige Jerzuaalem, 1579, Matteo florimi formis, Martino de Vos inventor, gravure, cm: 16,7 x 24,1, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.882.

Figuur 13: Toegeschreven aan Maarten De Vos, Tobias en de engel, c.1581, olieverf op doek bevestigd op paneel, cm: 238 x 160, Zijkapel van de Nuestra Señora de las Angustias, de Granada kapel, Kathedraal van México.

Figuur 14: Toegeschreven aan Andres de la Concha, Kroning van Maria, c.1585, olieverf op doek bevestigd op paneel, cm: 243 x 169, Kathedraal van San Buenaventura, Cuautitlán, México D.F.

Figuur 15: Hieronymus Wierix, De kroning van Maria, M.de Vos invent. (2.ed), gravure, cm: 9,9 x 7, afbeelding: The British Museum ©, Hollstein De Vos: n.722.

Figuur 16: Maarten de Vos, Sint Paulus, c.1578, olieverf op doek bevestigd op paneel, cm: 243 x 170, Kathedraal van San Buenaventura, Cuautitlán, México D. F., afbeelding: Javier Hinojosa ©.

Figuur 17: Maarten de Vos, Sint Mattheus (1578) en Sint Lucas, tekening, Národní galerie v Praze ©.

Figuur 18: Maarten de Vos, Sint Petrus, c.1578, olieverf op doek bevestigd op paneel, cm: 242 x 170, Kathedraal van San Buenaventura, Cuautitlán, México D. F., afbeelding: Javier Hinojosa ©.

Figuur 20: Hieronymus Wierix, Sint Petrus, 1578, Mertinus de Vos inventor, Petru Baltens excude, gravure, cm: 33.3 x 22.1, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein de Vos: n. 846.

Figure 19: Hieronymus Wierix, Sint Paulus, 1578, mertinus de Vos, gravure, cm: 33.1 x 22.5, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein de Vos: n. 858.

Figuur 21: Maarten de Vos, *Sint Michiel de Aartsengel*, (gesigneerd), 1581, olieverf op doek bevestigd op paneel, 242 x 170,8, Kathedraal van San Buenaventura, Cuautitlán, Mexico D. F.

Figuur 22: Maarten de Vos, detail uit *Sint Michiel de Aartsengel* met signatuur: Mertino de Vos Antupieces Inventor et Fecit Ano 1581, olieverf op doek bevestigd op paneel, Kathedraal van San Buenaventura, Cuautitlán, Mexico D.F., afbeelding: Arroyo ©.

Figuur 23: Maarten de Vos, detail uit *Sint Michiel de Aartsengel* met signatuur: 1581, olieverf op doek bevestigd op paneel, Kathedraal van San Buenaventura, Cuautitlán, Mexico D.F., afbeelding: Arroyo ©.

Figuur 24: Hieronymus Wierix, Sint Michiel de Aartsengel, 1584, M. d. Vos figuravit, Illustri admodum viro D. Benedicto Arae Montano S. Theologiae Doctori Clarib. Adr. Huberti et Hiero W.D.D., gravure, cm: 29 x 20, afbeelding: The British Museum ©, Hollstein De Vos: n.1127.

Figuur 25: Toegeschreven aan Andrés de la Concha, Sint Michiels de Aartsengel, c.1582, olieverf op paneel, Kathedraal van Oaxaca, México.

Figuur 26: Simon Pereyns, Sint Christoffel (gesigneerd), 1588, olieverf op paneel, cm: 200 x 155, Kathedraal van México, México, Foto: Gerardo Suter-Lourdes Almeida ©.

Figuur 27: Hieronymus Wierix, Sint Christoffel, 1586, M.de Vos inven. Hieronymus Wierix fecit; Joannes Baptista Vrints excudit., gravure, cm: 26.7 x19.7, Hollstein De Vos: n.1088.

Figuur 28: Simon Pereyng, detail uit Sint Christoffel met signatuur: Simon Perines f, Ano 1588, olieverf op paneel, Kathedraal van México, México D.F., Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguero ©.

Figuur 29: Simon Pereyng, detail uit Maria Magdalena met signatuur: ximõ perinez fct 1586, olieverf op paneel, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, afbeelding: Richard Perry & Carolyn Brown ©.

Figure 30: detail uit het retabel van Huejotzingo, Sint Michiel de Aartsengel zonder demon, 1586, polychromeerd beeldhouwwerk, Retabel van Huejotzingo, Puebla, Mexico, afbeelding:

Figuur 31: Simon Pereyng, Andres de la Concha, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, 1568, Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguera ©.

Figuur 32: Simon Pereyngs, Maria Magdalena (gesigneerd), 1586, olieverf op paneel, cm: 60 x 168, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, afbeelding: Richard Perry & Carolyn Brown ©.

Figure 33: Simon Peryn & Andrés de la Concha, Maria Magdalena, datum, olieverf op paneel, Yanhuitlan.

Figuur 34: Julius Goltzius, Maria Magdalena, M. de Vos inventor, Ionaes Baptista Vrints excudebat, gravure, cm. 21.1 x 29.1, Hollstein De Vos: n.1117.

Figuur 35: Simon Pereyns, *Maria in Egypte*, 1586, olieverf op paneel, cm: 60 x 168, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguera, afbeelding: ARCA ©.

Figuur 36: Anoniem, *Maria Magdalena*, MD. Vos inue., E. Hoofwinckel ex., gravure, cm: 20.2 x 26.4, Hollstein De Vos: n. 1125.

Figuur 37: Simon Pereyns, Aanbidding van de herders, 1586, olieverf op paneel, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguera ©.

Figuur 38: Johannes Sadeler I, Aanbidding van de herders, 1579, M.d. Vos inventor, Johannes Sadeler fecit et excu Cum privilegio Regis, gravure, cm: 20,9 x 24,7, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: 873.

Figuur 39: Johannes Sadeler I, Vlucht naar Egypte, c.1579-1582, Merten de Vos invent, Johannes Sadeler, gravure, cm: 19,4 x 13,4, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.263.

Figuur 40: Simon Pereyns, Aanbidding van de koningen, 1586, olieverf op paneel, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguera ©.

Figuur 41: Johannes Sadeler I, Aanbidding van de koningen, 1581, M. D. Vos invent, Sadeler fecit, gravure, 8,6 x 5,4 cm, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein: n.261.

Figuur 42: Simon Pereyns, de Besnijdenis van Jezus, 1586, olieverf op paneel, Retabel van Huejotzinzo, Puebla, México, foto: José Ignacio González Manterola ©.

Figuur 43: Baltazar de Echave Orio, de Besnijdenis van Jezus, circa begin 17de eeuw., olieverf op paneel, Templo de San Francisco, Tlalmanalco, Mexico, afbeelding: PESSCA ©.

Figuur 44: Johannes Sadeler II, De besnijdenis van Jezus, 1581, M. De Vos inventor. Johan Sadeler fecit., gravure, cm: 7,9 x 4,4 cm, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.260.

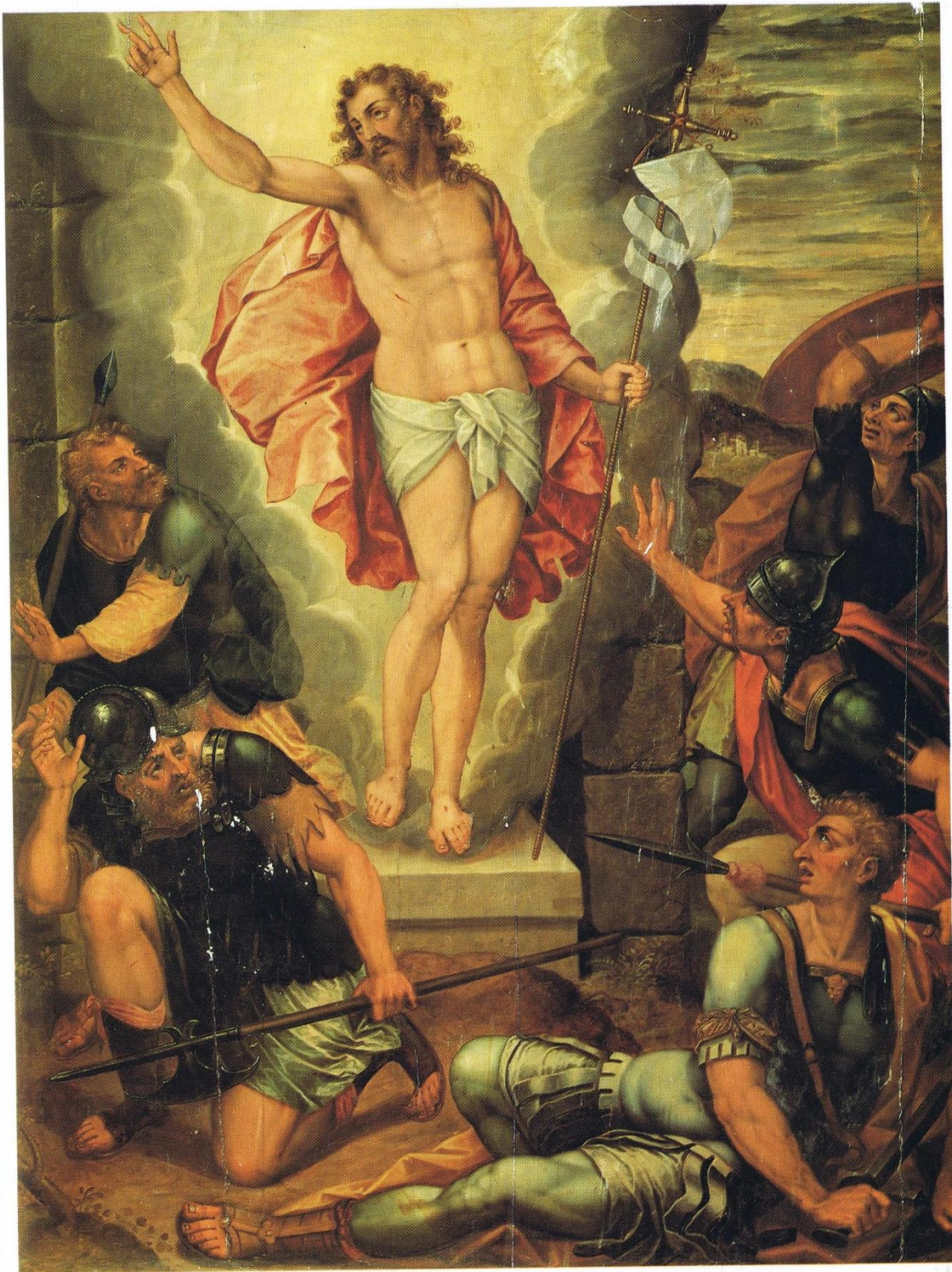

Figuur 45: Simon Pereyns, *Opdracht van de Heer in de Tempel*, 1586, olieverf op paneel, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguera ©.

Et, postquam impleti sunt dies purgationis eius secundum legem Moysi, tulerunt illum in Ierusalem, ut sisterent eum Domino, Luc: Cap: ij. 15 80.

Figuur 46: Johannes Sadeler I, De aanbidding in de tempel, 1580, M. D. Vos Inve. J Sadeler f., gravure, cm: 18,4 x 13,1, afbeelding: The Illustrated Bartsch ©: 7001.136, Hollstein De Vos: 262.

Figuur 47: Simon Pereyns, De Verrijzenis, 1586, olieverf op paneel, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguera ©.

Figuur 48: De Verrijzenis, ongedateerd, M. de Vos inv. Aux quatre vent pres la pant des tapisseries, gravure, cm: 31.9 x 20.6, afbeelding : Wellcomecollection ©, Hollstein: n.676.

Fi

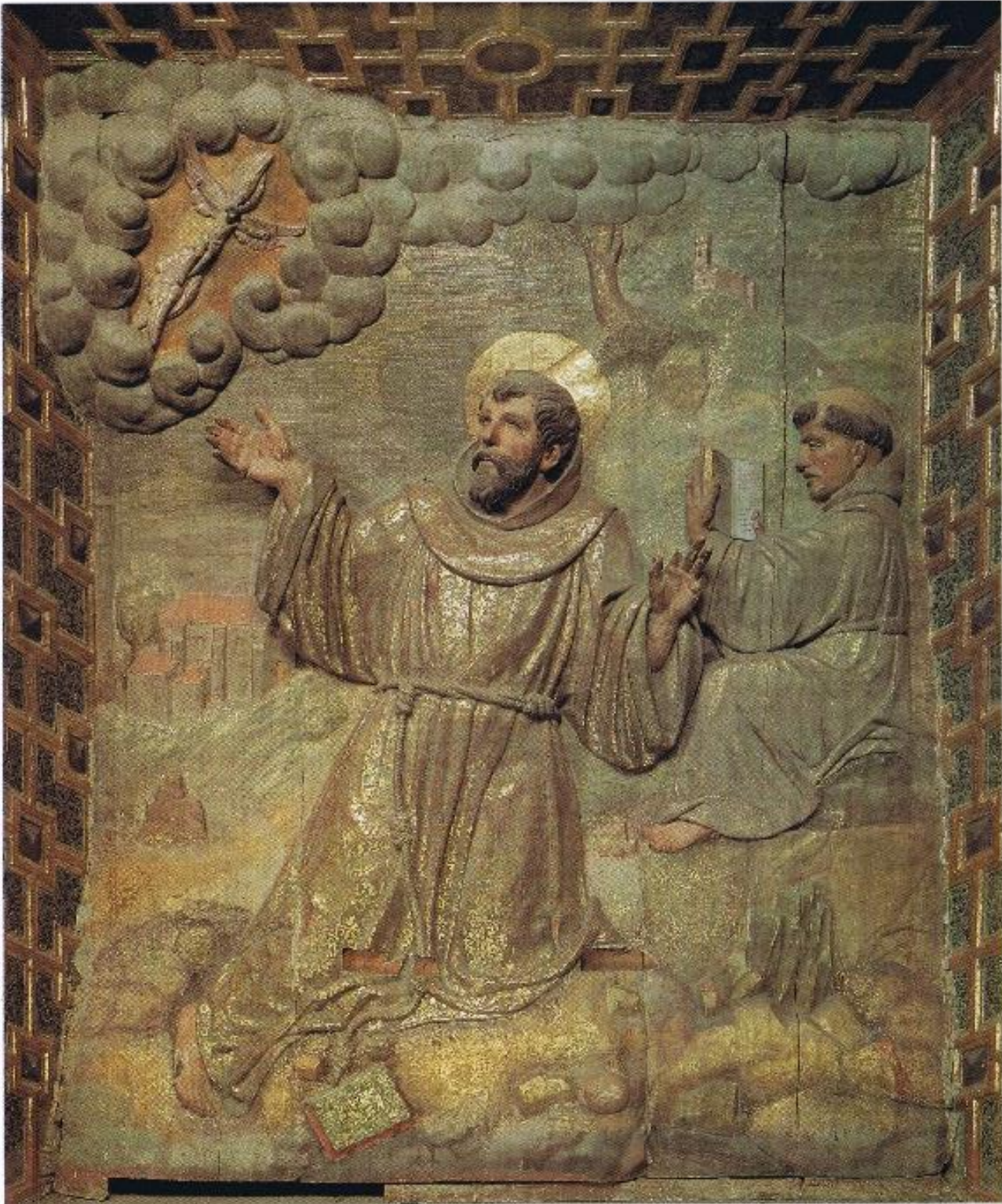
Figuur 49: Simon Pereyns, De Hemelvaart, 1586, olieverf op paneel, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, afbeelding: Yáñez Arellano ©.

Figuur 50: Albrecht Dürer, de Verrijzenis (The Ascension, from The Little Passion), c.1510, houtgravure, cm: 12.7 x 9.8, afbeelding: The Metropolitan Museum ©.

Figuur 51: Johannes Sadeler I, de Verrijzenis, c.1579, M. de Vos Inventor, Johannes Sadeler fecit et ex, gravure, cm: 20.9 x 24.2, afbeelding: Catawiki ©, Hollstein De Vos: n.876.

Figuur 52: Pedro de Requena, Franciskus ontvangt de Stigmata, 1586, hout reliëf, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguera ©.

Figuur 53: Hieronymus Wierix, Sint Franciskus ontvangt de Stigmata, 1584, M. De Vos Invent., Io. Baptista Vrints excud., gravure, 26 x 18,5 cm, afbeelding: Artokoloro, Alamy Banque D'Images ©, Hollstein De Vos: n.1094.

Figuur 54: Pedro de Requena, God onze Vader, 1586, hout reliëf, Retabel van Huejotzingo, Puebla, México, Foto: José Ignacio González Manterola, Pablo Oseguera ©.

Figuur 55: Phillips Galle, Jonas door de walvis op het strand geworpen, 1566, M.Heems. inve, gravure, cm: 20,7 x24,8, afbeelding: Rijksmuseum ©, New Hollstein Dutch Heemsckerck: n.180.

Figuur 57: Diego de Borgraf, Heilige Cyriacus, eind 17de E, olieverf op doek, cm: 150,5 x 89, Museo Universitario Casa de los Muñecos ©, Puebla, México.

Figuur 56: Raphaël Sadeler I, Heilige Cyriacus, 1594, naar Maarten de Vos, gravure, cm: 19,8 x 16,6, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.1003.

Figuur 58: Jacques Honervogt, Heilige Cyriacus, 1636, kopie naar Sadeler & de Vos, gravure, cm: 16.8 x 20.1, afbeelding: Bibliothèque Municipale de Lille ©: n.43351.

Figure 61: Diego de Borgraf, Heilige Epiphanius, eind 17de E, olieverf op doek, Museo Universitario Casa de los Muñecos ©, Puebla, México

Figuur 59: Johannes Sadeler I, Heilige Epiphanius, 1593-94, M. de Vos, gravure, cm: 16 x 20.1, afbeelding: The Metropolitan Museum ©, Hollstein De Vos: n.1000.

Figuur 60: Jacques Honervogt, Heilige Epiphanius, 1636, kopie naar Sadeler & de Vos, gravure, afbeelding: Bibliothèque Municipale de Lille ©: n.43351.

Figuur 64: Toegeschreven aan het atelier Diego De Borgraf, Apelles, eind 17de E, olieverf op doek, cm: 151 x 78., Universitair museum Casa de los Muñecos ©, Puebla, México.

Figuur 62: Johannes Sadeler I, Apelles, 1585-86, naar Maarten de Vos, gravure, cm: 18.8 x 20.3, Hollstein De Vos: n. 981.

Figuur 63: Jacques Honervogt, Apelles, 1636, kopie naar Sadeler & de Vos, cm: 21,5 x 17,5, afbeelding: Bibliothèque Municipale de Lille ©: n.43351.

Figuur 68: Toegeschreven aan atelier Diego De Borgraf, Heilige Arsenius de Grote, eind 17de E, ollieverf op doek, cm: 151 x 78., Universitair museum Casa de los Muñecos ©, Puebla, México.

Figuur 65: Raphaël Sadeler (I), Heilige Arsenius de Grote, 1594, naar Maerten de Vos, gravure, cm: 19,8 x 16,3, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.1006.

Figure 67: Jacques Honervogt, Heilige Arsenius de Grote, 1636, kopie naar Sadeler & de Vos, gravure, cm: 16.8 x 20.1, afbeelding: Bibliothèque Municipale de Lille ©: n.43351

Figure 70: Toegeschreven aan atelier van Diego de Borgraf, Heilige Disibodus, eind 17de E, olieverf op doek, cm: 152 x 76, Universitair museum Casa de los Muñecos ©, Puebla, México.

Figuur 71: Raphaël Sadeler I, Heilige Disibodus, 1594, naar Maarten de Vos, gravure, cm: 16.8 x 20.2, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.1022

Figuur 69: Jacques Honervogt, Heilige Disibodus, 1636, kopie naar Sadeler & de Vos, gravure, cm: 21,5 x 17,5, afbeelding: Bibliothèque Municipale de Lille ©: n.43351.

Figuur 72: Toegeschreven aan Diego De Borgraf, Sint Antonius van Egypte, midden 17de E, olieverf op doek, cm: 151 x 78., Universitair museum Casa de los Muñecos ©, Puebla, México.

Figuur 73: Johannes Sadeler I, Sint Antonius van Egypte, 1585-86, naar Maarten De Vos, gravure, cm: 16.7 x 19.9 afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.966.

Figuur 74: Jacques Honervogt, Sint Antonius van Egypte, 1636, kopie naar Sadeler & de Vos, gravure, cm: 21,5 x 17, afbeelding: Bibliothèque Municipale de Lille ©: n.43351.

Figuur 75: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, Bureaustuk met de kaart van Villa Alta de San Ildefonso, c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 63.1 x 105 x 45.1, Museum of Fine Arts Boston ©.

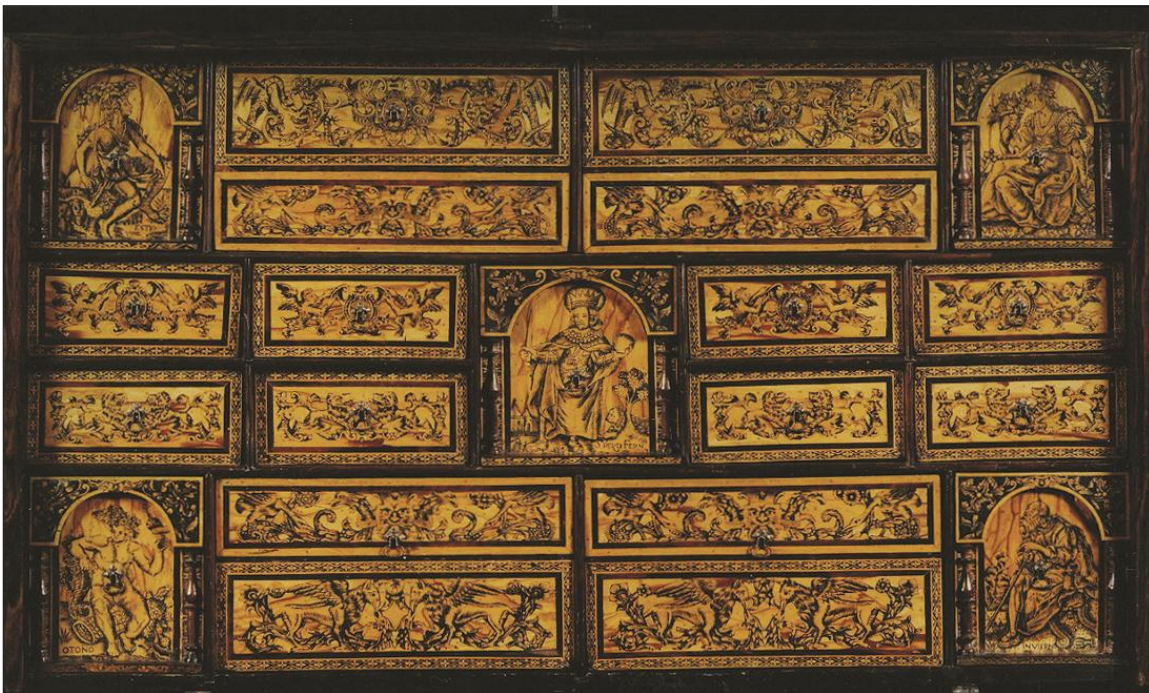
Figuur 76: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, detail 'kaart van Analco' bureau, c.1671 Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 45.1 x 63, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 77: Map van San Ildefonso Villa Alta en aangrenzende dorpen van de provincie van San Hipólito Mártir de Oaxaca, behorende tot de orde van de Dominicanen: Spanje, Ministerio de Cultura y Deporte, Archivo General de Indias: n.Mp-México, 10.

Figuur 78: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, schrijfblad met allegorieën, bureau, c.1671 Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 105 x 63, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 79: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, vooraanzicht binnenkant met de 4 seizoenen, c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 105 x 63, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 80: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, detail schrijfblad met allegoriën bureau, c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 82: Adriaan Collaert, Pietas, c.1581, naar Maarten de Vos, G. d. Jode ex (zie: titelpagina reeks Virtuti fortuna cedit), gravure, cm: 28,9 x 21, Hollstein De Vos: n.1192.

Figuur 81: onbekende graveur, Jupiter, 1581, Mar. De Vos inven. Gerardus de Jode excu. (zie: titelpagina reeks Septem Planetae), gravure, cm.30.1 x 22.5, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.1371.

Figuur 83: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, detail schrijfblad met allegoriën bureau, c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 85: Adriaan Collaert, Smaak, M. de Vos invent., Adrian Collaert sculp. et excud., gravure, cm: 20,5 x 25,3, afbeelding: Oldmasterprint ©, Hollstein De Vos: n.1493.

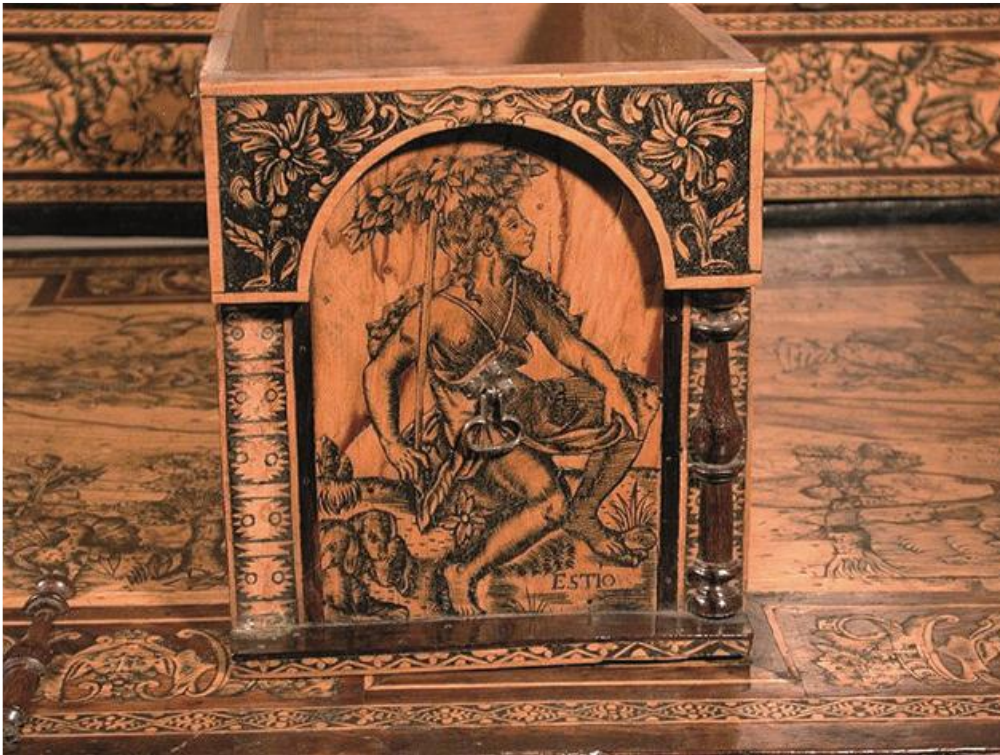
Figuur 84: Crispijn de Passe I, Venus, Mertinus d.Vos inv. Criso.d.pas. excud., gravure, cm: 24,6 x 18,3, Hollstein De Vos: n.1375.

Figuur 86: Nicolaes de Bruyn, Orpheus speelt voor de dieren, Nicolaes de Bruyn Inventor et sculptor, gravure, cm: 44,2 x 63,8, afbeelding: Rijksmuseum ©.

Figuur 87: onbekende graveur, Luna, Mertinus d.Vos inv. Criso.d.pas. excud., gravure, cm: 24,6 x 18,4, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein: n.1376.

Figuur 88: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, detail bureau 'Zomer', c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 63.1 x 105 x 45.1, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 89: Johannes Sadeler I, Lamech en zijn twee vrouwen Adah en Zillah, 1583, M. De Vos invent. (zie: titelpagina van reeks Het verhaal van de eerste mensen), gravure, cm: 20.5 x 26.8, afbeelding: The British Museum ©, Hollstein De Vos: n.33.

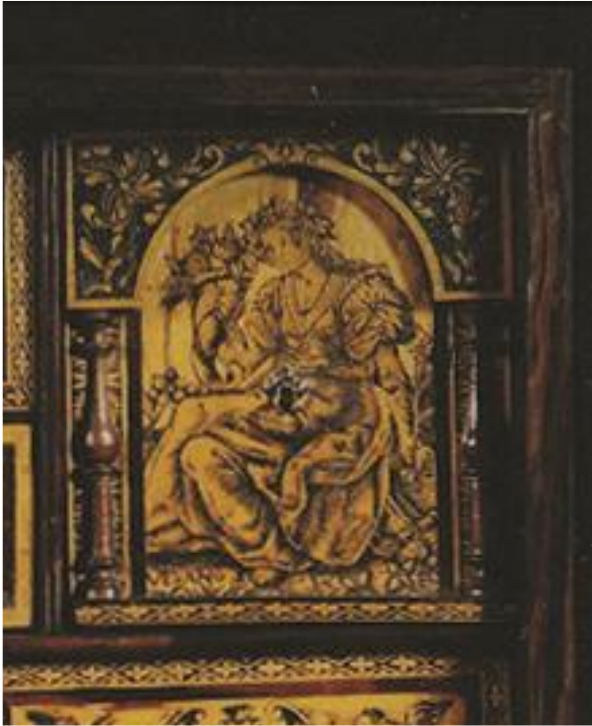

Figure 90: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, detail bureau 'Lente', c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 63.1 x 105 x 45.1, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 91: Adriaan Collaert, Zon, 1581, Mar. De Vos inven Gerardus de Jode excu., zie: titelpagina reeks Septem Planetae, gravure, cm: 30.2 x 22.3, afbeelding: Fine Arts Museums of San Francisco ©, Hollstein De Vos: n.1369.

Figure 92: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, detail bureau 'San fernando Rey', c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 63.1 x 105 x 45.1, Museum of Fine Arts Boston ©.

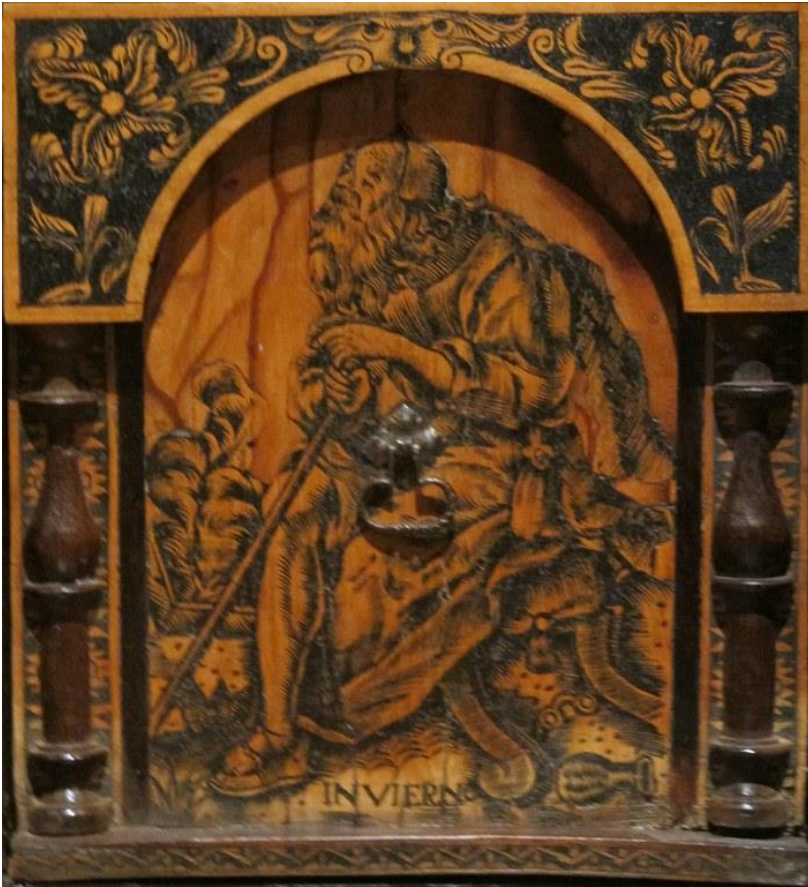
Figuur 93: Julius Goltzius, Europa, M. De Vos invent. Joannes Baptista Vrints excudit, gravure, cm: 22.3 x 28, afbeelding: The Metropolitan Museum ©, Hollstein De Vos: n.1400.

Figuur 94: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, detail bureau 'Herfst', c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 63.1 x 105 x 45.1, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 95: Adriaan Collaert, herfst & bachus, M. de Vos. Inven. Adrian. Collaert scalp. et excudit., gravure, cm: 21.8 x 27,4, afbeelding: Museum Boijmans van Beuningen ©, Hollstein De Vos: n.1410.

Figuur 96: Atelier uit Villa Alta de San Ildefonso, detail bureau ' Winter', c.1671, Linaloe, grenadille en spaanse ceder met inlegwerk en zumaque decoraties, cm: 63.1 x 105 x 45.1 cm, Museum of Fine Arts Boston ©.

Figuur 97: Gerard de Jode, Saturnus, Mar. De Vos inven Gerardus de Jode excu., zie: titelpagina reeks Septem Planetae,, gravure, cm.30.1 x 22.5, afbeelding: Rijksmuseum ©, Hollstein De Vos: n.1372.